

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2015CC635

Zaaknummer Klachtencommissie 2014W1172

datum uitspraak 18/04/2016

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],

geboren op [datum],

wonende te [plaats] ([land]),

hierna te noemen: verzoeker,

bijgestaan door: mr. T.W.H.M. Weller, advocaat te Eindhoven,

te voldoen door:

de Congregatie der Fraters van Utrecht,

gevestigd in [plaats],

hierna te noemen: verweerder.

1. Verloop van de procedure

1.1 Het aanvraagformulier voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door twee personen verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland is ontvangen op 14 april 2015, tezamen met een advies van de Klachtencommissie d.d. 19 november 2014 met zaaknummer 2014W1172, waarin het seksueel misbruik gegrond is verklaard en de brief d.d. 1 december 2014, waarin verweerder te kennen geeft de gegrondverklaring over te nemen. Het door verweerder ingevulde antwoordformulier is door de griffie ontvangen.

1.2 Bij brief van 21 juli 2015 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoeker aangaande de geleden vermogensschade. Namens verzoeker is de schade van verzoeker schriftelijk onderbouwd bij brief van 6 oktober 2015, in aanvulling op de eerdere brief van 13 april 2015. Verweerder heeft bij brief van 21 oktober 2015 gereageerd.

1.3 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook verweerder heeft zich aan de Compensatieregeling onderworpen. Beide partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar advies, zoals genoemd onder 1.1, zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden.

Kort weergegeven en nader beschreven de adviezen van de Klachtencommissie gaat het in deze zaak om het navolgende seksueel misbruik.

2.1 Algemene feiten

Verzoeker was vanaf het vierde leerjaar leerling op de [school] te [plaats]. In de vierde klas had verzoeker les op de locatie van deze school aan het [plaats] en nadien (vanaf de vijfde klas) aan de [straat]. Verzoeker is zowel door wijlen [burgerlijke naam 1] (hierna: frater [naam 1]) als door wijlen [burgerlijke naam 2] (hierna: frater [naam 2]) seksueel misbruikt. Samengevat heeft de Klachtencommissie aannemelijk geacht dat verzoeker door beide fraters gedurende een periode van 2 tot 3 jaar regelmatig en veelvuldig -gedurende een bepaalde periode bijna wekelijks- seksueel is misbruikt. Het misbruik begon aanvankelijk met het onzedelijk betasten van verzoeker. Gaandeweg werd het misbruik ernstiger van aard en werd verzoeker ook afgetrokken, oraal bevredigd en later ook anaal verkracht. Daarnaast heeft verzoeker de fraters ook moeten aftrekken en bevredigen, zowel met zijn hand als met zijn mond. Destijds heeft verzoeker aan zijn moeder verteld over hetgeen hem werd aangedaan, maar zij deed dat af als onwaar en fantasie. Verzoeker was bij aanvang van het seksueel misbruik tien jaar oud.

Hieronder is het seksueel misbruik en de context waarin dit gebeurde nader vermeld.

2.1 a Seksueel misbruik door frater [naam 1]

Frater [naam 1] was het [functie] van de school, maar gaf incidenteel ook les in de vierde klas, waar verzoeker in zat. Verzoeker werd op school veel gepest en zijn thuissituatie was moeilijk. Frater [naam 1] was daarvan op de hoogte, gaf verzoeker extra aandacht en was aanvankelijk erg vriendelijk tegen verzoeker, hetgeen verzoeker toen waardeerde. Verzoeker was regelmatig 's ochtends eerder op school of bleef na schooltijd langer op school. Bij die gelegenheden heeft frater [naam 1] verzoeker seksueel misbruikt. Hij werd dan meegenomen naar de kamer van frater [naam 1]. Het begon met een zogenaamde 'zindelijkheidsinspectie', waarbij frater [naam 1] bekeek of verzoeker zijn penis wel goed had gewassen. Vervolgens ging frater [naam 1] er toe over om verzoeker aan zijn intieme delen te betasten en werd hij tot een erectie gebracht. Verzoeker diende ook de penis van frater [naam 1] te betasten en af te trekken onder diens pijn. Verzoeker is ook gedwongen frater [naam 1] oraal te bevredigen. Frater [naam 1] heeft verzoeker ook ingesmeerd met olie (ook zijn anus) en verzoeker voorts anaal verkracht, hetgeen gepaard ging met bloed en pijn. Frater [naam 1] heeft verzoekers anus gespoeld met water, hetgeen verzoeker voortaan bij zichzelf moest doen alvorens te worden verkracht. Frater [naam 1] heeft verzoeker soms ook geslagen of aan zijn haren getrokken wanneer hij niet precies deed wat frater [naam 1] wenste. Frater [naam 1] heeft het gebruik van geweld niet geschuwd.

2.1 b Seksueel misbruik door frater [naam 2]

Voor de vijfde klas is verzoeker verhuisd naar de afdeling aan de [straat], alwaar frater [naam 2] het [functie] van deze schoollocatie was. Ook hij wist van de thuissituatie van verzoeker. Verzoeker bleef na schooltijd vaak tot 18.00 uur op school en viel dan onder het toezicht van frater [naam 2]. In het zesde leerjaar had hij ook les van frater [naam 2]. Frater [naam 2] heeft verzoeker zowel in het omkleedlokaal als op de kamer van frater [naam 2] seksueel misbruikt. Frater [naam 2] was vriendelijk voor verzoeker en gaf hem veel aandacht. Gaandeweg is deze aandacht uitgelopen op seksueel misbruik. Verzoeker werd over zijn gehele lichaam geaaid, veelvuldig oraal bevredigd en moest ook frater [naam 2] (oraal) bevredigen. Frater [naam 2] heeft verzoeker ook anaal verkracht.

3. Het bewijs en de categorie-indeling

3.1 bewijs

Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoeker geleverd door overlegging van het schriftelijke advies zoals genoemd onder 1.1, gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoeker tegen de fraters [naam 1] en [naam 2], waarin de klachten gegrond zijn verklaard, voorzien van de schriftelijke beslissing van de kerkelijke gezagsdragers van de aangeklaagden tot overname van het advies.

3.2 meerdere daders

In de onderhavige aanvraag is sprake van seksueel misbruik verricht door meerdere, te weten twee daders (hierna te noemen: meerdaderschap).

In zijn algemeenheid merkt de Compensatiecommissie in dat kader op dat ieder slachtoffer, ongeacht of het misbruik door één dader of door meerdere daders is gepleegd, aanspraak heeft op één vergoeding en dat deze vergoeding nooit meer bedraagt dan €100.000,--. Blijkens de toelichting op de Compensatieregeling (paragraaf De categorieën, 4e alinea) geldt alleen de hoogste categorie in het geval dat het seksueel misbruik door meerdere daders binnen verschillende categorieën valt.

De Compensatiecommissie ziet geen grond om een slachtoffer dat door meerdere daders is misbruikt meerdere aanvragen te geven en daarmee het plafond binnen een bepaalde categorie te overstijgen, terwijl voor een slachtoffer dat door één dader meerdere keren is misbruikt wel het plafond zou gelden van de desbetreffende categorie. Het enkele feit dat sprake is van misbruik door meerdere daders, ziet de Compensatiecommissie wel als een verzwarende omstandigheid, die in zijn algemeenheid tot uitdrukking kan komen in de categorie-indeling of in de hoogte van het te adviseren compensatiebedrag.

3.3 categorie-indeling

Gelet op het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat alleen al bij beschouwing van het door iedere frater afzonderlijk jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik sprake is van 'uitzonderlijk seksueel misbruik', zoals bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling als ook - uiteraard - indien aard en omvang van het misbruik gezamenlijk wordt beoordeeld. Dit betekent dat de kwalificatie 'uitzonderlijk seksueel misbruik' uiteraard ook van toepassing is bij beschouwing van het misbruik dat verzoeker in zijn totaliteit door de twee fraters is aangedaan.

De Compensatiecommissie komt tot dit oordeel gelet op de volgende en verzwarende omstandigheden:

- Het misbruik ving aan op de jonge leeftijd van 10 jaar.
- Het misbruik heeft gedurende een langere periode van twee tot drie jaar plaatsgevonden.
- Het misbruik heeft regelmatig en veelvuldig - gedurende een bepaalde periode bijna wekelijks - plaats gehad.
- Het misbruik bestond uit betasting van intieme delen, aftrekken over en weer, orale bevrediging (over en weer) en anale verkrachtingen van verzoeker (met bloed en pijn).
- Er was sprake van misbruik door twee daders.
- Frater [naam 1] heeft gebruik van geweld niet geschuwd.

4. Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand

algemeen

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde. Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik.

standpunt verzoeker

4.2 In reactie op de brief van de voorzitter van de Compensatiecommissie waarin krachtens artikel 19 van de Compensatieregeling verzoeker in de gelegenheid is gesteld om zijn vermogensschade veroorzaakt door het seksueel misbruik toe te lichten, heeft mr. Weller voornoemd bij brief van 6 oktober 2015 (in aanvulling op zijn eerdere brief van 13 april 2015) de gestelde vermogensschade nader toegelicht. Het standpunt van verzoeker laat zich als volgt samenvatten.

Verzoeker, die door zijn thuissituatie verhoogd kwetsbaar was, is door het hem aangedane seksueel misbruik beschadigd geraakt in zijn ontwikkeling. Zo is hij in zijn pubertijd sterk gaan twijfelen aan zijn seksuele identiteit, terwijl hij ook leed onder gevoelens van eenzaamheid en schaamte over hetgeen hem op de lagere school door de fraters was aangedaan en wat hij niet heeft kunnen voorkomen. Hij was suïcidaal en door psychische problemen nauwelijks in staat om te leren. In plaats van naar de middelbare school te gaan, heeft hij een zwervend bestaan geleid. Zijn broers en zussen hebben tenminste een [niveau].

Verzoeker leed ten gevolge van het misbruik aan anale bloedingen en zenuwpijnen en andere klachten. In [jaartal-jaartal] is hij gedeeltelijk en in [jaartal] volledig arbeidsongeschikt verklaard en ontslagen. De redenen hiervoor waren psychisch van aard en kwamen voort uit het hem aangedane seksueel misbruik. Hij leed aan angststoornissen, ptss, en zenuwpijnen.

In de hypothetische situatie zonder seksueel misbruik had hij -gezien zijn intelligentie- minstens een mbo- of hbo-opleidingsniveau kunnen behalen met als gevolg dat hij niet had hoeven leven van een inkomen op bijstandsniveau, zoals thans het geval is. Hij heeft zijn eerste huwelijk zien stranden, is (in [land]) in de schuldhulpverlening terechtgekomen en zijn eigen woning is executoriaal verkocht. De totale vermogensschade die verzoeker heeft geleden bedraagt meer dan het maximaal te adviseren compensatiebedrag.

Verzoeker maakt aanspraak op de maximale vergoeding binnen categorie 5 op basis van geleden materiële en immateriële schade.

standpunt verweerder

4.3 Verweerder heeft bij brief van 21 oktober 2015 kort samengevat verklaard zich te zullen refereren aan het inhoudelijk oordeel van de Compensatiecommissie.

overweging Compensatiecommissie

4.4 Nu naar het oordeel van de Compensatiecommissie in deze zaak sprake is van een geval van 'uitzonderlijk seksueel misbruik' zoals bedoeld in categorie 5 geldt, aldus de toelichting, niet de voorwaarde, dat het causaal verband tussen het seksueel misbruik en de substantiële vermogensschade zonder gerede twijfel aanwezig dient te zijn.

Gezien de bijzondere ernst van het bovengenoemde seksueel misbruik en gezien de bijkomende omstandigheden ligt in de visie van de Compensatiecommissie substantiële vermogensschade als gevolg van het misbruik in gevallen van ‘uitzonderlijk seksueel misbruik’ voor de hand. Wel dient ook in geval van uitzonderlijk seksueel misbruik de gestelde vermogensschade en het causaal verband met het seksueel misbruik in enige mate aannemelijk te zijn gemaakt.

4.5 Uit de door verzoeker overgelegde stukken blijkt dat hij rond [jaartal] is uitgevallen voor zijn werk als [functie] ([specificatie van beroep]) bij [werkgever]. Per [datum] is hij als [functie] ontslagen vanwege een chronisch psychosomatisch ziektebeeld: in de brief van die datum, afkomstig van het [instelling], staat vermeld dat [geneeskundig onderzoek] heeft uitgewezen dat verzoeker lijdt aan een post traumatische stressstoornis wegens traumatische gebeurtenissen/illusies, hallucinaties of flash backs met continue herbeleving. In de jaren die volgden ([jaartal-jaartal]) is verzoeker werkloos geweest, zo blijkt uit brieven van de gemeente uit die tijd en aansluitend is hij een jaar bij zijn schoonfamilie in [land] werkzaam geweest ([jaartal-jaartal]). Alhoewel verzoeker in zijn curriculum vitae verklaart dat hij geen werk had in de periode van [jaartal] tot [jaartal], staat in de UWV gegevens dat hij van [jaartal] tot [jaartal] wél werk had (er is volgens het UWV sprake van [aantal] verzekerde werkjaren in Nederland; te weten van [jaartal] tot [jaartal] en van [jaartal] tot [jaartal]). Nadat zijn huwelijk in [jaartal] was geëindigd in een echtscheiding is hij naar [land] verhuisd. Aldaar heeft hij van [jaartal] tot en met [jaartal] gewerkt, echter vanwege psychische problemen is daaraan een einde gekomen. Tijdens de daarop volgende werkloosheid heeft hij zich ziek gemeld. Sindsdien ontvangt hij (arbeidsongeschiktheids)uitkeringen van zowel het UWV als van de [soort] equivalent.

Uit de vele overgelegde medische gegevens, waaronder de [uit land afkomstige] verklaringen van de daar keurende verzekeringsartsen, komt het beeld naar voren dat verzoeker al jarenlang lijdt aan onverklaarbare psychische en psychosomatische klachten. Hij is onder behandeling van vele behandelaars en gebruikt medicatie. Zo lijdt hij aan chronisch ernstige bloedarmoede, chronische pijnen (lumbo-sacraal), hoge bloeddruk en een chronische pijnstoornis. Als rode draad in de veelheid van overgelegde medische documenten komen steeds het onderliggende ‘niet welbevinden’ en ‘[mentale staat]’ naar voren.

Een uitvoerige medische brief van [datum] van de [kliniek] uit [land] eindigt met een advies om wegens [trauma] behandeling door psycholoog of psychiater te overwegen.

Voor de Compensatiecommissie is op basis van bovenstaande (waaruit blijkt dat verzoeker al in [jaartal] uit [functie] is ontslagen wegens psychische problematiek die vervolgens als een rode draad door verzoekers leven is blijven lopen met uitval tot gevolg) gevoegd bij het feit dat het gaat om ‘uitzonderlijk seksueel misbruik’ dat verzoeker is aangedaan, voldoende aannemelijk geworden dat de gemankeerde deelname van verzoeker aan het arbeidzaam leven, althans gedeeltelijk, in een causaal verband staat met dit seksueel misbruik. Ook acht de Compensatiecommissie het aannemelijk dat het seksueel misbruik een negatieve rol heeft gespeeld bij het niet kunnen afronden van een (hogere) vervolgopleiding vóórdat hij bij [werkgever] ging werken. Het is duidelijk dat de periodes van werkloosheid en de uitval voor het werk in [jaartal] en voorts vanaf [jaartal] hebben geleid tot vermogensschade (verlies aan inkomsten). Deze komen, althans gedeeltelijk, voor vergoeding in aanmerking. Een exacte berekening van de vermogensschade kan achterwege blijven, aangezien de vermogensschade vermeerderd met een bedrag voor smartengeld de maximaal te adviseren compensatie ruimschoots overschrijdt.

4.6 Uiteraard heeft verzoeker voor het seksueel misbruik dat hem in zijn vroege jeugd door twee personen is aangedaan en dat als ‘uitzonderlijk seksueel misbruik’ heeft te gelden, daarnaast recht op een aanzienlijke immateriële schadevergoeding voor het leed, waarmee hij in de loop van zijn leven dientengevolge geconfronteerd is geweest.

Hij heeft jarenlang geleden onder gevoelens van schaamte over hetgeen hem was aangedaan en heeft deze herinneringen in eenzaamheid gedragen, zonder ze bespreekbaar te kunnen maken. Het misbruik en het niet kunnen spreken erover hebben ook geleid tot verminderde levensvreugde. Verzoeker lijdt tot op de dag van vandaag aan flashbacks en nachtmerries. De toekenning van compensatie is niet alleen bedoeld voor een min of meer objectief vast te stellen nadeel, maar ook ter verkrijging van genoegdoening en herstel van een geschokt rechtsgevoel.

4.7 Alle feiten en omstandigheden afwegend komt de Compensatiecommissie tot het oordeel dat betaling van een bedrag van €100.000,- voor zowel materiële als immateriële schade geadviseerd dient te worden.

4.8 Verzoeker heeft een nota ter hoogte van €6.493,16 inclusief kantoorkosten en BTW overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten van rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. De Compensatiecommissie is van oordeel dat dit bedrag ter zake van de redelijke kosten rechtsbijstand integraal voor vergoeding in aanmerking komt.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dienen te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerder en is noch voor verzoeker, noch voor verweerder vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 5 als 'uitzonderlijk seksueel misbruik' en adviseert verweerder binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak:

- een bedrag van €100.000,- te betalen aan verzoeker, alsmede
- aan de advocaat van verzoeker een bedrag van €6.493,16 te betalen ter zake van kosten van rechtsbijstand.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. J.M. van de L. en de heer E.S. G., bijgestaan door mr. E.B. S. -van C., griffier, op 18/04/2016 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter